

B hr.bloombergadria.com

Umjetna inteligencija smanit će vrijednost startupova

Umjetna inteligencija (UI) unijet će nered u redove *startupa*, i to taman kada je *startup* tržište u Hrvatskoj izašlo iz "predškolske" faze. Zašto bi se mogle očekivati turbulencije i što u svijetu umjetne inteligencije očekuje tvrtke koje se bave vrlo privlačnim i izrazito traženim prikupljanjem podataka, objasnio je u intervjuu za *Bloomberg Adriju* **Jan Jilek**, suosnivač i operativni direktor Dotmetricsa.

Jilek je jedan od prvih koji su u Adria regiji prepoznali značaj digitalnog oglašavanja. Prije više od 20 godina, karijeru je započeo u *online* oglasnoj mreži Httpool, potom je pokrenuo tražilicu Pogodak.hr te oglasne mreže Xclaim i ad-net te oglašivačku tvrtku AdServer.hr. Mnoge od ovih poslovanja uspješno je prodao, a 2015. godine s **Tomislavom Fistrićem** osnovao tvrtku Fistnet koja je razvila platformu za mjerenje posjećenosti internetskih stranica i prikupljanja podataka u stvarnom vremenu Dotmetrics.

Prije dvije godine tu je tvrtku preuzeo Ipsos, jedna od najpoznatijih svjetskih agencija za istraživanje tržišta. Akviziciji je prethodio zajednički nastup i pobjeda na gotovo 40 milijuna eura vrijednom natječaju tvrtke UK Online Measurement. Time su postali službeni analitički sustav za prikupljanje podataka o posjećenosti internetskih stranica u Velikoj Britaniji, što će, prema ugovoru, biti do 2026. godine. Krajem 2021. godine potpisali su i trogodišnji ugovor na australskom tržištu.

Čitaj više

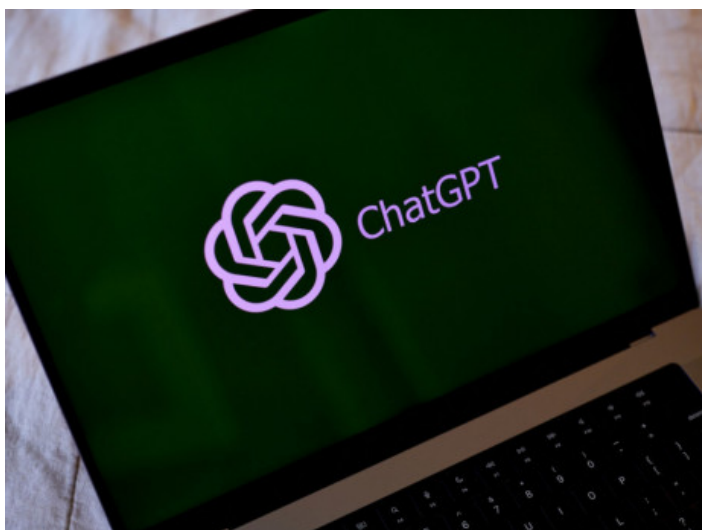

[Inovacije](#)

Futurist Ian Beacraft zaključio je da je dobro što će nas umjetna inteligencija zamijeniti.

22.04.2023

Autor: Nikolina Oršulić

[Inovacije](#)

Ljepota ChatGPT-a je u tome što može razumjeti prirodni jezični unos korisnika i pružiti im relevantne odgovore.

20.04.2023

Autor: Edita Vlahović Žuvela

[Kompanije](#)

Musk planira stvoriti alternativnu opciju u UI utrci.

18.04.2023

[Inovacije](#)

Korištenje tzv. obrade prirodnih jezika nije novo u financijama, ali ga umjetna inteligencija podiže na novu razinu.

17.04.2023

Naš je sugovornik započeo pokret 1000startups.eu, donedavno je bio predsjednik IAB Croatije koji predstavlja industriju interaktivnog marketinga, a njegovo se ime često može vidjeti i među startapovskim mentorima. Jileka smo susreli na [Danima komunikacija](#), u čijoj organizaciji godinama sudjeluje, a budući da se kao top tema te konferencije nametnula [umjetna inteligencija](#), i naš je razgovor krenuo u tom smjeru.

Što za nas kao ljude znači umjetna inteligencija, što nas očekuje?

Mi ljudi smo, kako to već znamo, ukrali našem mozgu sposobnost razmišljanja i stavili je u računalo, pa sada ljudski mozak prvi puta ima konkurenciju. Najzanimljivije je što, budući da ne znamo kako naš mozak zapravo radi, ne znamo ni kako radi ovaj koji smo stvorili. No zanemarimo sad taj dio i fokusirajmo se na to što će se dogoditi. Kada umjetna inteligencija postane pametnija od najpametnije osobe na svijetu, to potencijalno znači da će inteligencija svih osoba na svijetu biti zamjenjiva.

Umjetne inteligencije ili agenata može biti više nego što ima ljudi na svijetu jer su skalabilne poput bilo kojeg softvera. To znači da će se društvo kakvo poznamo vjerojatno transformirati, ali kako točno, za sada je teško odrediti.

Kako će umjetna inteligencija utjecati na startupove? Koliko će trebati da do toga dođe?

Zanimljivo pitanje, zanimljivo iz razloga što će startupova biti više, ali će im vrijednost vjerojatno biti manja. U kontekstu o kojem sada pričamo, definirao bih *startupe* kao one koji imaju recept kako nešto napraviti od podataka. Oni uzmu te podatke, obrade ih po svom receptu, dobiju izlazne podatke koje je neki klijent spreman platiti. Tu inovativnu recepturu su dosad razvijali developeri koji su u tom *startupu* radili. Svatko od njih je u recepturu uložio neko svoje specijalizirano znanje i ta receptura suštinski predstavlja glavnu vrijednost te tvrtke. Uspješni *startuperi* bili su oni koji su imali recepturu kakvu nije imao nitko drugi i nudili izlazne podatke koji su potrebni brojnim tvrtkama. To je bio model kako su *startuperi* radili do sada, nazovimo to determinističkim modelom.

Sada prelazimo na probabilistički model, gdje umjesto jedinstvene recepture, modelu umjetne inteligencije date na raspolaganje neke podatke, a on može ponuditi sve poznate recepte kako se ti podatci mogu obraditi. Predložit će i koji bi vam recept mogao biti najprinjereniji i što biste još mogli napraviti s tim podatcima nakon što dobijete rezultate. Sve će vam to isporučiti u razgovoru na bilo kojem jeziku na svijetu, i sve to tek za djelić troška kakav je imao *startup* u determinističkom modelu. To nas dovodi do toga da će se pomoću umjetne inteligencije puno lakše razvijati nove ideje, ali da će njihova vrijednost biti izuzetno niska jer nemaju više unikatan recept.

UI koji su "zaposlili" umjesto recepta nosi svu vrijednost koju su oni imali, a UI vjerojatno nije njihov, već od nekog UI *providera* koji u biti ubire najveću vrijednost na tržištu. Dakle, imat ćemo ih puno, radit će čuda, ali teško će doći do ozbiljnije investicije ili *exita*. Izuzetak će biti oni koji će imati vlastite, ekskluzivne podatke ili vlastiti UI model, što je zasad, zbog troškova proizvodnje i učenja UI-jeva, malo vjerojatno. Ekosustav će se u konačnici pretvoriti u PODACI → UI MODEL → KORISNICI. A koliko će trebati da do toga dođemo? Rekao sam da smo već tu.

Jedan od futurista na nedavno održanoj konferenciji u Rovinju rekao je kako će zadnja propasti zanimanja koja UI modele opskrbljuju podacima. Što će to značiti za vaš biznis?

Da, Dotmetrics, ako pričamo o regiji, ili Ipsos Iris, ako pričamo o zemljama poput UK-a i Australije, našao se u dugoročno potencijalno jako dobroj poziciji jer je sakupljač podataka, a ti podaci su zanimljivi velikom broju firmi. Kako će se to dugoročno odraziti na posao, ovisi o tome kako ćemo mi sami navigirati u novom UI društvu, dok nas i same u toj ulozi ne zamijeni UI.

Već imate veliki ugovor u UK-u, ima li Dotmetrics nekih novih ugovora?

Radimo trenutačno na nekoliko tržišta, naša domicilna od kojih smo krenuli, Slovenija, Hrvatska i BiH, UK tržište i zadnje tržište koje smo pokrenuli, tržište Australije. Australija nam je bila interesantna jer je trebalo zbog vremenske zone raditi i u noćnoj smjeni. To smo uspješno riješili i time se osposobili da radimo globalno. Što se tiče novih natječaja, da, potencijalno ćemo otvarati nova tržišta uskoro, ali o njima za sada ne mogu reći ništa.

To ćemo onda već saznati, a očekujete li da će se najednom svi pokušati pretvoriti u sakupljače podataka? Hoće li nastati gužva na podatkovnom tržištu?

U ovom dijelu u kojem se mi bavimo tim podacima, teško, jer je način izbora tko će to raditi na tržištu određen natječajem na određeni vremenski rok. Međutim, da će se povećati broj "sakupljača informacija", u to vjerujem, sakupljat će se svi mogući podaci, podaci koji do sada nisu bili zanimljivi i nikada nam nije palo na pamet da ih skupljamo. Sada možda otkriju neku svoju novu svrhu. Tako da, da, broj sakupljača informacija će zasigurno rasti i tu su tvrtke koje već imaju etablirane brendove i koje to rade globalno, zasigurno u prednosti.

Hoće li to utjecati i na veći interes za tipom zaposlenika koje vi sada zapošljavate?

Mi smo još uvijek mali, ima nas dvadesetak i još uvijek nam fali novih ljudi. Nastavit ćemo zapošljavati i developere i podatkovne znanstvenike, dosta smo selektivni. S druge strane, malo ljudi zna za nas i za ono što radimo jer smo prisutniji na tržištima UK-a i Australije nego na domicilnom tržištu. Tako da kada i počnemo interno koristiti umjetnu inteligenciju da nam pomogne razvijati dodatne module na našim proizvodima, trebat ćemo sve te ljude da taj proces vode. Jedina razlika je što će oni uz pomoć umjetne inteligencije biti puno produktivniji.

Integrirate li već umjetnu inteligenciju u svoj posao?

Što se tiče našeg proizvoda, u njemu trenutno koristimo mnoge metode strojnog učenja, ali još uvijek nismo krenuli u implementaciju umjetne inteligencije. To ne znači da nismo razgovarali o tome i detektirali u kojim dijelovima i kako bismo to mogli učiniti. Developerisada testiraju nekoliko UI alata za povećanje efikasnosti *developmenta*.

Imate li viziju kako činjenicu da se bavite hit zanimanjem pretvoriti u svoju prednost?

To potencijalno i je najveća prednost, ali magnituda potencijalnog utjecaja razvoja umjetne inteligencije na sve nas je ogromna i mogla bi se očitovati jako brzo. Ono u što sam siguran je da trenutno društvo nije spremno na takvu promjenu.

Koji su najveći rizici toga?

Kako do sada nismo živjeli u takvom društvu, teško nam je uopće razmišljati i predviđati kako na tu promjenu odgovoriti regulacijama, što dovodi do toga da se nalazimo u vremenu u kojem je stupanj nesigurnosti velik, što nas može odvesti u domenu straha. Neki tvrde da će nam UI pomoći da postanemo besmrtni, neki da će UI dovesti do nestanka ljudskog roda. Dakle, ima različitih scenarija, ali u trenutnoj situaciji osobno najvećim rizikom smatram to da društvo možda neće moći pratiti i dovoljno se brzo prilagođavati promjenama koje će umjetna inteligencija nametati. To me dovodi do zanimljivog zaključka, sve govori da bi u takvoj situaciji trebalo pokušati usporiti razvoj i distribuciju UI-ja, ali kako to nije moguće, možda treba napraviti obrnuto – povećati brzinu kako bismo što prije napravili sve potrebno da tu transformaciju napravimo što brže i bezbolnije.